

Wymagania edukacyjne z języka polskiego w XIII LO

Przedmiotowy system oceniania z języka polskiego dla szkół ponadgimnazjalnych i ponadpodstawowych: liceum ogólnokształcącego opracowany na podstawie programu „Oblicza epok”

Na jednej z pierwszych lekcji nauczyciel zapoznaje uczniów z PSO, wymaganiami edukacyjnymi na poszczególne oceny, lekturami i podręcznikami. Informuje, iż kryteria oceniania poszczególnych form pracy ucznia są **jawne**. Nauczyciel ustala zasady współpracy z uczniem i omawia system oceniania.

I. Ocenie podlegają następujące formy aktywności ucznia:

- a) prace klasowe, testy literackie, sprawdziany;
- b) kartkówki 15 minutowe z trzech ostatnich lekcji;
- c) odpowiedzi ustne, np. recytacje, wypowiedzi dotyczące opanowanego materiału z trzech ostatnich lekcji, ustna matura;
- d) ustna prezentacja wybranej przez ucznia pozycji beletrystycznej (raz lub dwa razy w roku szkolnym);
- f) aktywność na lekcji;
- g) praca w grupie lub praca indywidualna na lekcji;
- h) dyktanda;
- i) prace domowe;
- j) próbne egzaminy;
- k) zadania dodatkowe np. prace długoterminowe, projekty;
- m) udział w konkursach przedmiotowych, olimpiadach.

Przyporządkowanie uzyskanych przez ucznia punktów ocenom szkolnym jest następujące:

30% - 49% - dopuszczający

50% -69% - dostateczny

70% - 89% - dobry

90% - 97% - bardzo dobry

98%- 100% – celujący

W przypadku sprawdzianów z lektur obowiązkowych obowiązują podwyższone kryteria. Ocenę dopuszczającą uzyskuje się po osiągnięciu minimum 50 %.

Dopuszcza się dostosowanie kryteriów do krótkich form wypowiedzi pisemnych (np. kartkówki).

II. Otrzymane oceny mają różną skalę wartości:

Poziom wysoki, waga 3 - testy po omówieniu lektury, prace klasowe - wypracowania, testy z epok literackich;

Poziom średni, waga 2 - egzaminy próbne, odpowiedzi ustne, praca na lekcji, testy czytelnicze

Poziom niski, waga 1 - prace domowe, prezentacje ustne, aktywność, praca w grupie, praca na lekcji, udział w konkursach przedmiotowych, zeszyt.

III. Oceniamy:

- 1. Wiadomości**, których zakres wyznacza realizowany przez nauczyciela program nauczania. Za kluczowe dla przedmiotu język polski uznajemy wiadomości wynikające ze znajomości przewidzianych dla określonego etapu kształcenia lektur obowiązkowych. Wymagana jest także znajomość pojęć i definicji z historii i teorii literatury oraz nauki o języku.
- 2. Umiejętności**, które szczegółowo określone zostały w różnych dokumentach oświatowych: podstawie programowej i wyliczone są w wymaganiach edukacyjnych dla każdej klasy.
- 3. Postawy**, przez które rozumiemy stopień zaangażowania ucznia w proces kształcenia.

IV. Sprawdzamy wiedzę i umiejętności ucznia za pomocą:

- Testów, zbudowanych z zadań różnorodnych typów (zadań wyboru wielokrotnego, z luką, na dobieranie, prawda-falsz, krótkiej i rozszerzonej odpowiedzi). Testy nie mogą być przypadkowe, muszą wynikać z realizowanego programu nauczania, posiadać kartotekę jednoznacznie określającą zakres badanych umiejętności. Uczeń informowany jest z odpowiednim wyprzedzeniem o terminie przeprowadzenia testu i materiale rzeczowym, na którym jest on oparty. Do kategorii testów zaliczamy również testy badające umiejętność czytania ze zrozumieniem
- Prac pisemnych zarówno klasowych, jak i domowych. Polegają one na tworzeniu przez ucznia dłuższej, spójnej wypowiedzi na zadany temat i, najczęściej, w narzuconej formie. W przypadku prac klasowych są to przeważnie rozprawki lub próby eseju. Prace domowe powinny być bardziej zróżnicowane i umożliwiać uczniowi wyćwiczenie sprawności w posługiwaniu się formami wypowiedzi przydatnymi w życiu i wymienionymi w wymaganiach edukacyjnych.
- Wypowiedzi ustnych przygotowanych w domu na wcześniej znany temat (uczeń powinien mieć możliwość przygotowania i przedstawienia takiej 5-, 10-minutowej odpowiedzi przynajmniej raz w semestrze, a stopień trudności i złożoności zleczanych mu zagadnień powinien uwzględniać jego możliwości intelektualne), przygotowanych na podstawie informacji zgromadzonych w czasie lekcji (najczęściej wówczas, gdy uczeń pełni rolę sprawozdawcy grupy).
- Kartkówek, obejmujących materiał trzech ostatnich lekcji lub sprawdzających wiadomości absolutnie podstawowe dla przedmiotu oraz sprawdzających stopień znajomości zadanej wcześniej lektury.
- Sprawdzianów, pytań otwartych obejmujących dział programu nauczania, znajomość zagadnień epoki, problematyki lektur.

V. Oceniamy zaangażowanie w proces kształcenia, obserwując:

1. Zaangażowany udział w lekcji, przez który rozumiemy nie tylko aktywność przejawiającą się zgłaszaniem i udzielaniem odpowiedzi, ale także aktywne słuchanie, sporządzanie notatek, wykonywanie poleceń i uczestnictwo w pracach zespołów.
2. Systematyczne wykonywanie zadań domowych, przy czym dopuszczona jest możliwość dwukrotnego w ciągu semestru niewykonania zadania, nie dotyczy to przygotowań do prac klasowych i sprawdzianów oraz lektur. Obowiązkiem ucznia jest zgłoszenie nieodrobienia pracy domowej przed rozpoczęciem lekcji; nauczyciel odnotowuje ten fakt w dzienniku umownym znakiem (np. kropką). Jeśli brak zadania nie zostanie zgłoszony, uczeń otrzymuje ocenę: *niedostateczną*.
3. Gotowość do wykonywania zadań dodatkowych takich, które nauczyciel zleca jako nadobowiązkowe.
4. Udział w konkursach przedmiotowych, olimpiadach, innych konkursach.

VI .Wyniki obserwacji zaangażowania ucznia mogą być odnotowywane za pomocą znaków dodatnich.

5 znaków dodatnich - bardzo dobry

4 znaki dodatnie - dobry

VII Stosujemy następujące kryteria:

Oceny: dłuższych wypowiedzi pisemnych, głównie rozprawki

Lp.	Kryterium	Maks. liczba punktów
A.	Spełnienie formalnych warunków polecenia (SFWP)	1p.
B	Kompetencje literackie i kulturowe (KLiK)	16p.
C.	Struktura wypowiedzi	3p.
D.	Spójność wypowiedzi	3p.
E.	Styl wypowiedzi	1p.
F.	Zakres i poprawność środków językowych	7p.

G	Poprawność ortograficzna	2p.
5H	Poprawność interpunkcyjna	2p.
Łącznie:		35 punktów

Wypowiedzi pisemne mogą być oceniane według innych kryteriów, podanych wcześniej przez nauczyciela uczniom.

Oceny: testów, wypracowań, sprawdzianów:

Zadania testowe zamknięte oceniane są w skali O – 1p.

Zadania krótkiej odpowiedzi, w szczególności **notatki syntetyzującej**, jeśli nie są oceniane w skali O – 4p., oceniane są według odrębnych, jednoznacznie określonych kryteriów, podanych przez nauczyciela uczniom.

VIII. Nieobecność na sprawdzianie

Uczeń, który jest nieobecny na zapowiedzianym przez nauczyciela sprawdzianie pisemnym, w tym także z lektur obowiązkowych w ciągu dwóch tygodni ma obowiązek zaliczenia go w formie pisemnej lub ustnej. (Wyjątek stanowią dłuższe zwolnienia lekarskie, wtedy termin ustalony zostaje indywidualnie).

Oceny wypowiedzi ustnych:

Kryteria oceny wypowiedzi ustnej	Poziom podstawowy	Poziom rozszerzony
zawartość merytoryczna wypowiedzi	<ul style="list-style-type: none"> - przywołanie właściwego materiału rzeczowego; - dowiedzenie zrozumienia tematu; - przywołanie argumentów przynajmniej częściowo przydatnych; - przywołanie kontekstów; - poprawne, choć ogólnikowe wnioski; 	<ul style="list-style-type: none"> - interpretacja przywołanych informacji; - poprawne zastosowanie materiału rzeczowego w funkcji argumentacyjnej; - hierarchizacja argumentów; - trafne sądy i wnioski;
kompozycja	<ul style="list-style-type: none"> - wypowiedź na ogół spójna i uporządkowana; - logiczny ciąg wypowiedzi może ulegać zaburzeniu; 	<ul style="list-style-type: none"> - wypowiedź zawiera wyraźnie postawioną tezę, argumenty i sądy;

język	- przestrzeganie zasad poprawności właściwych dla języka mówionego; - wypowiedź komunikatywna nieliczne błędy językowe;	- bogate słownictwo; - przestrzeganie etykiety językowej; - stosowanie terminologii teoretycznoliterackiej
-------	---	--

X. Poprawienie oceny niedostatecznej

Uczeń ma prawo poprawić ocenę **niedostateczną** w formie wskazanej przez nauczyciela, w ciągu **2 tygodni** od wystawienia oceny. Zasada ta nie dotyczy sprawdzianów lekturowych sprawdzających przygotowanie do omówienia dłuższej lektury.

XI. Ustalenie oceny semestralnej i rocznej.

Każda zdobyta przez ucznia ocena jest ważna. Oceny średnioroczna i końcoworoczna są wynikiem średniej ważonej.

XII. Kształcenie w zakresie podstawowym

Wymagania podstawowe powinny dotyczyć przede wszystkim zapamiętanych przez ucznia wiadomości. Uczeń: **zna, rozróżnia, dostrzega, wymienia** itp., ale ponadto w wyniku realizacji treści nauczania powinien:

- rozumieć teksty z kanonu lektur,
- znać realia i ogólny zarys epok literackich,
- orientować się w podstawowych pojęciach kultury,
- umieć korzystać z księgozbioru bibliotecznego,
- dostrzegać tendencje rozwojowe polszczyzny,
- wypowiadać się ustnie i pisemnie na wskazany temat.
- podawać najważniejsze cechy rodzajowe tekstów lirycznych, epickich i dramatycznych,
- scharakteryzować program ideowy i artystyczny poszczególnych epok,
- wskazać elementy aktu komunikacji językowej,
- wymieniać podstawowe typy stylizacji,
- określić wyróżniki gatunkowe podstawowych typów uczniowskich wypowiedzi ustnych i pisemnych oraz tekstów użytkowych.

Wymagania podstawowe powinny dotyczyć rozumienia podstawowych pojęć i zjawisk kulturowych. Uczeń: podejmuje rozważania, rozpoznaje, ocenia oraz interpretuje zdarzenia i postępowanie bohaterów. W wyniku realizacji treści nauczania uczeń powinien:

- rozpoznawać wartości uniwersalne w literaturze,
- formułować sądy i opinie odnoszące się do zjawisk kultury,
- interpretować podstawowe zagadnienia literackie,
- analizować utwór literacki,
- dysponować wiedzą teoretycznoliteracką na temat omawianych epok literackich.

XIII. Kształcenie w zakresie rozszerzonym

Wymagania ponadpodstawowe określają umiejętność zastosowania przez ucznia zdobytej wiedzy. Uczeń: porządkuje, weryfikuje, dyskutuje, porównuje. W wyniku realizacji treści nauczania uczeń ponadto powinien:

- wykształcić własny pogląd na kulturę,
- umieć udowodnić swoje racje w dyskusji,
- usystematyzować fakty historycznoliterackie, szczególnie w zakresie literatury polskiej,
- sprawnie się posługiwać poprawną polszczyzną w wypowiedziach ustnych i pisemnych.

Wymagania ponadpodstawowe powinny dotyczyć umiejętności zastosowania przez ucznia zdobytej wiedzy w sytuacjach problemowych, wcześniej mu nieznanymi. Uczeń: analizuje, argumentuje, wnioskuje, redaguje, formułuje hipotezy. W wyniku realizacji treści nauczania powinien:

- wiązać zjawiska kulturowe z różnych dziedzin, czyli dostrzegać korelację między sztuką, literaturą i filozofią danego okresu,
 - Określić funkcję elementów konstrukcyjnych utworu literackiego,
- dostrzegać inspirującą rolę filozofii i wielkich ruchów religijnych w rozwoju kultury i sztuki,
- umieć odnaleźć we współczesnej cywilizacji wkład epok minionych,
- dokonywać porównawczej charakterystyki tekstów różnych epok.

XIV. Ocenianie uczniów z dysfunkcjami

Uczniowie z dysfunkcjami (z opinią poradni psychologicznej) są oceniani wg tych samych

zasad. Mogą skorzystać z wydłużonego czasu pracy i dostosowanych kryteriów
Natomiast zdolniejszym uczniom powierzamy zadania trudniejsze, ambitniejsze.

Uczeń nieobecny na lekcji, czy sprawdzianie jest zobowiązany do uzupełnienia materiału omówionego podczas jego nieobecności oraz w przypadku nie pisania testu bądź sprawdzianu do zaliczenia pracy w ciągu dwóch tygodni od dnia pojawienia się w szkole po absencji.

XV. Zasady wystawiania ocen semestralnych i końcoworocznych

1. Wszyscy uczniowie poddani zostają dwukrotnej klasyfikacji (śródrocznej i końcoworocznej), która polega na podsumowaniu osiągnięć edukacyjnych uczniów w danym roku szkolnym (semestrze) i ustaleniu jednej oceny klasyfikacyjnej.
2. Ocenę klasyfikacyjną ustala nauczyciel.
3. Uczeń może być niesklasyfikowany, jeżeli jest brak podstaw do ustalenia oceny klasyfikacyjnej np. z powodu nieobecności na zajęciach przekraczających połowę godzin odbytych zajęć.
4. Uczeń niesklasyfikowany z w/w powodu może zdawać egzamin klasyfikacyjny.
5. Na prośbę niesklasyfikowanego ucznia i jego rodziców Rada Pedagogiczna może wyrazić zgodę na egzamin klasyfikacyjny.
6. Nauczyciel prowadzący dane zajęcia edukacyjne przedstawia uczniowi i jego rodzicom zakres materiału będący przedmiotem egzaminu.
7. Termin egzaminu wyznacza dyrektor szkoły nie później niż trzy dni przed posiedzeniem RP.
8. Egzamin klasyfikacyjny przeprowadza komisja powołana przez dyrektora szkoły.
9. Egzamin przeprowadzony jest w formie pisemnej i kończy się stosownym protokołem.
10. Ustalona w toku egzaminu ocena jest oceną ostateczną i nie podlega odwołaniu.
11. Nauczyciele powiadamiają uczniów o ocenach klasyfikacyjnych nie później niż tydzień przed klasyfikacyjnym posiedzeniem RP.
12. O grożących ocenach niedostatecznych wychowawca powiadamia pisemnie rodziców ucznia na miesiąc przed klasyfikacyjnym posiedzeniem RP.
13. Ustalona przez nauczyciela niedostateczna ocena klasyfikacyjna może być zmieniona jedynie w wyniku egzaminu poprawkowego.

XVI. Zasady poprawiania ocen

Uczeń ma prawo do poprawy oceny niedostatecznej z pracy klasowej i sprawdzianu w ciągu dwóch tygodni od otrzymania powyższej oceny i tylko jeden raz z danej pracy pisemnej (zasada ta nie dotyczy wypracowania klasowego). Natomiast inne oceny nie podlegają poprawie. Oceny uzyskane za: pisemne prace domowe, recytacje, wygłaszanie referatu, prace na lekcji bądź udział w dyskusji w ogóle nie podlegają poprawie..

XVII. Zasady oddawania sprawdzianów

Nauczyciel jest zobowiązany w ciągu dwóch tygodni oddać poprawiony sprawdzian bądź test, natomiast wypracowania klasowe oraz arkusze

maturalne w ciągu trzech tygodni.

XVIII. Zasady skrócone

- a. Na lekcji obowiązuje posiadanie podręcznika (w klasie czwartej repetytorium) i odpowiedniego zeszytu formatu A4 w linie.
- b. Podczas omawiania dłuższej lektury uczeń musi przynosić ją do szkoły zamiast podręcznika.
- c. Na poprawienie obowiązkowego sprawdzianu uczeń ma 2 tygodnie.
- d. Uczeń może poprawiać ocenę jeden raz z danej pracy pisemnej. Natomiast inne oceny nie podlegają poprawie. Oceny uzyskane za pisemne prace domowe, recytacje, wygłaszanie referatu, prace na lekcji bądź udział w dyskusji nie podlegają poprawie.
- e. W przypadku celowego nieuczestniczenia w sprawdzianie ocena z poprawy zostaje obniżona.